

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tęčaj V.

V sredo 29. grudna 1847.

List 52.

Na pogorišu koliseuma.

(Sonet po Šilerjevih mislih.)

Strah je, se z elementi vojskovati,
Ko razrušivši svojih mej ograjo
S človekam slabim svojo igračo imajo,
Čigar oblast jim je sicer spoznati.

Um mu je varh, in pamet svęta mati,
In angelji nebęški ga čislajo,
Ak žarki prave vęre ga navdajo
In hlimba božje cęne mu ne krati,

Gorję! strašan bolj kot morjå valovi
Kot ognja in vsih elementov zlõba
Je človek, ak prevzame ga hudõba!

Ljubezin, vęra v duši zdaj njegovi
Več ne prebiva; žalostna pomõta
Mu kaže, kodar hodi, krive põta!

Malavašič.

Znamnja dobromolznih krav.

(Konec.)

Dozdaj smo govorili od znaminj, iz katerih se dobramolzna krava spozná; tode skerben kmetovavec in posebno mlękar naj pri kupovanji tudi na to gleda: ali ima krava, kadar bi utegnila ob mlęko priti, tudi take lastnosti, de se bo dala pitati, in odebjeljena po dobri ceni prodati.

Res je sicer, de obę lastnosti — dobra molznost in odebjeljivost — niste ravno zmirej zedinjene, in de dobre molzne krave se ne dajo vselej odebiliti, mesnate pa malokrat obilo molzti, — ali vunder skušnja učí, de je veliko tacih krav, ki se dajo ravno takó lepo izpitati ali odebiliti, kakor so poprej veliko mlęka dajale.

Znamnja za pitanje dobrih kráv so pa tęle: živinčę naj je raji veči, kot manjši, pa nikdar ne premočnih, pretežkih kostí. Život naj je podolgast, stegnjen, okrogel kakor sodec; križ naj je širok in dolg; persi ne prevozke, stegna polne; glava podolgasta pa majhna; vrat ne predebel; noge kratke in široko postavljene. Na kožo naj se posebno gleda; bolj ko je koža mehka, rahla, gibčna, boljši je živinčę za pitanje. Pametno je tudi poprašati in se prepričati: ali je krava krotka, mična, poter-

pežljiva, in brez hudih navad; zakaj krotka živina je za pitanje in molžo bolj vgodna, kot divja in serdita.

Angleški živinorejci so prvi mojstri v tem, de vęjo v plemenu obedvoje gori imenovanih lastnost v eni kravi zediniti, ali oni nikdar obęh dobičkov od ene krave na enkrat ne tirjajo, ampak če molža začne jenjati, začnejo živinčę umno pitati, de izpitano kmalo po dobri ceni mesarju prodajo. Tęga vodila bi se imeli tudi naši živinorejci poprijeti, de bi se tudi slovenska živinoreja na veči stopnjo povzdignila.

Cena deželnih pridelkov v Ljubljani.

De se v Ljubljani precej velike kupčije z deželnimi pridelki storę, je že stara reč, in marsikteri bogati Ljubljanski kupci to spričujejo. Veliko bravcam bo tedej vseč, če jim povęmo sedanjo ceno domačih pridelkov.

Medu se létas ni veliko pridelalo, pa se še ta ni spečal, kęr se je Parska dežela, kamor se je nekđaj posebno veliko krajskiga medu prodalo, sama čbeloreje zlo poprijela, takó de se ga zdaj komej tretji del tega na Parsko prodå, kar se ga je nekđaj prodalo. — Lętašnji med je dal več võska kot lanjski; cena medu o sv. Elizabeti je bila po 13 in 14 gold. cent; prodalo se ga je okoli 1000 sodčkov, skorej ravno tõliko se ga je pa shranilo za somenj sv. Pavla.

Vosek lętašnji še ni prišel na prodaj; lanjskiga pridelka se ga pa še veliko dobí okoli 86 do 90 gold. cent.

Ježic ali konopra se je létas sicer menj pridelalo, kot lani, pa so boljši od lanjskih; zatõ bi bila njih cena gotovo poskočila, če bi lanjskih krajskih, štajarskih in hrovaških še dosti ne bilo. Cena lętašnjih je 3 gold. in pol do 4 gold.; posebno lepih in suhih se je o sv. Elizabeti okoli 2000 centov po 5 gold. prodalo, in ta cena bo mendę tudi za naprej ostala, ali bo pa še poskočila, kęr slišimo, de na Ogerskim, Hrovaškim in Štajarskim lętašnji pridelki niso bili obilni. — Nar več in nar lepših ježic na Krajskim se pridelala okoli Zatičine, Žužemberga in Noviga mesta; menj in pa ne takó obrajtanih pa v nekterih krajih poleg Save okoli Dola noter do Litije.

Deteljníga semena se ni pridelalo obilo, kęr so kmetovavci deteljo zavoljo pomanjkanja druge živinske